

mentségül és ígéretül – megkapja értelmét a jelen eszmefuttatás címéül szolgáló idézet: „*Vajha elszenvednétek tőlem egy kevés balgatagságot!*” (PÁL APOSTOLNAK A KORINTHUS-BELIEKHEZ ÍRT MÁSODIK LEVELE, 11.1) (Mivel Pál mondata a kimondás és a megszólalás örök dilemmáját érinti, a benne rejlő óhaj talán e sorok íróját is megilleti, megadván erősen vitatható következtetéseinek jogát a konfesszióra, az elnézésre és az elviselésre, vagy talán – adná isten! – a megértésre.) És így talán nem hiábavaló annak a folyamatnak a feltételezése sem, amely a két mű közötti párbeszédben rögzíti aggóató gondolatmenetünk tárgyát: kortárs irodalmunk és a nagy témák együttlétezésének az esélyeit.

Bálint Tibor

EZ IS ELMENT VADÁSZNI

Hamudius ezúttal sem kapta meg a Nobel-békedíjat, amelyet évek óta úgy áhított, mint elejtett medvében a világrekordpéldányt, és a döntés napja előtt még a szíve is elfordult benne, még a mája is remegett, mikor pedig megtudta az eredményt, öklendezni kezdett, de még a hányás ingerén is átsüvöltött belőle az indulat, s kezét elkapva a szája előtt, kéken-zölden hadonászott:

– Tiltakozom!... Pukkadjon fel és száradjon ki a napon az a fekete varasbéka!... Talán ő ültette le az arabokat a zsidókkal egy asztalhoz csölenet enni?!... Ő békítette össze a világ egyik felét a másikkal?!

Dührohamban ezúttal is a hatalmas vadászterembe menekült, amely régóta inkább gazdagon berendezett természetrajzi szertárnak, állattani múzeumnak tűnt, és ahol a fegyverek mellett már nemcsak királyagancsok, kétaraszos agyarak, kifeszített vagy leterített bőrök hirdették a diktátor erdei vérengzéseinek emlékét, de a kitömött medvék, vaddisznók, farkasok, a pusztulásra ítélt ritka vízimadarak, a rózsásgödények, pásztorgémekek, ékfarkú rablósirályok is. Mikor jelentették neki, hogy a csodás vízivilágban fölfedezték az utolsó rétisas régóta keresett fészket, elnöki helikopterével a Duna-deltában szállt le, és a Szentgyörgy-ágon jachtjáról lőtte le a himet is, a tojót is, hogy azután már csak ő kérkedhessék e trófeákkal, s a két óriási madár azóta a vadászterem mennyezetének magasságában terjesztette szét két és fél méternyi széles szárnyát.

Hamudius most végigsétált a mesterséges bozótban vágott ösvényeken, a diszcserjék, pálmafák között, s noha ez a séta máskor kissé megnyugtatta, és hatalmának tudatát is visszaadta, ezen az estén félelem fogta el, izzadni kezdett, és a nyakát behúzva pillantgatott ide-oda: még a dermedt állatok is rémitették így, fegyver nélkül, kézbe való nélkül, a magasles fedezéke és a géppisztolyos legények közelsége nélkül. Nicoleta reggel óta tudta, mi bántja az *Elvtársat*, utánalopakodott, és az egyik ösvény végében, ahol hatalmas medve ágaskodott támadón, hátulról hirtelen magához ölelte az elnököt; Hamudius épp megállt, gyanakvón, félénk idegenkedéssel méregette a szörnyű állatot, mintha még ezután kellene lelőnie, még beszélt is magában, és suta kezét megemelve olyasmint motyogott, hogy „maradj veszteg, bolond!”, aztán, mintha a vá-

ratlan szorítás válasz lett volna a figyelmeztetésére, fölkiáltott, kitepte magát a hitvesi karokból, és oldalt ugrott; de az asszony csak mosolygott a nagy szájával és a sárga szemével.

– Mindig mondtam, drágám, és az orvosok is örökké mondják, ha melletted vagyok, nem kell félned!...

Odalépett hozzá, és lapos, kiterjedt medencéjének öblével szinte magába zárta az apró embert, mellének ernyedttömlőit annak arcához szorította; még tökmagárus-lány korából ösmerte a férfiúi indulat lecsillapításának sokféle módját, s egyre csak mosolygott:

– Hallottam, hogy olvasod a medvezsoltárt itt a támadó mackó előtt, és már azon voltam, hogy keresztbe szaladok az ösvényen, hátha meglősz engem!...

Tudta, hogy magukban vannak, hiszen a több zárta csukódó ajtót a saját kulcsával nyitotta ki, mégis körülpillantott, aztán egészen közel húzódott Hamudiushoz, összeszedort nyelvét megpörgette a férfi fülében.

– Régóta vágyom rá, hogy egyszer itt szeretkezzünk, az állatbőrökön, a cserjék és a pálmák alatt; de te mindig üres hülznel térsz vissza hozzám a vadászatokról, és ha ilyenkor el akarsz is ejteni, oly kimerült vagy, hogy csütörtököt mond a puskád... – suttogta, és amikor *Elvtárs* elvörösödve fölpillantott rá, látta, hogy nyestkutyaorra megremeg, szeme sárgája, akár a föl pattant madártojásé, már-már aláfolyik életveg arcában ennek a nősténynek, akinek már három nagy gyereke van. Nem tudta, miként viselkedjék, csak hogy elhárítsa az asszony további közeledését, és kiabálni kezdett:

– A hitvány svédek megint becsaptak, és valami Tutunak vagy Tütünek ítélték oda a díjat, egy afrikai leprafészeknek – egy imádkozósáskának!...

Ekkor már Nicoleta is beleunt a pajzán játékba, erélyesen félrefordult, és ő is felkiáltott női önérzete mélyéről:

– Hányszor mondtam neked, hogy a diplomatáink egy fingot sem érnek, itt az újabb bizonyíték: évek óta ezt a csekélységet is képtelen elintézni a sok herélt!... No de várj csak, meglenditem én a seprűt közöttük, és olyan nagytakarítást végzek, hogy megemlegetik! Aki nem képvisel bennünket méltón a világban, menjen kapálni!

Mielőtt azonban elhagyták volna a vadásztermet, Nicoleta mégis megenyhült, és belekarolt az *Elvtárs*ba.

– Tudom én, mi gyógyítaná meg a Fiúkat, és már van is egy meglepetésem számára! – csücsörítette kislányosan az ajkát. – Intézkedtem, hogy sürgősen szervezzenek egy NAGY MEDVE-bizottságot, melynek egyetlen dolga a világrekordmackó felkutatása, hogy puskavégre kaphasd a rég áhított csodapéldányt!...

Az elnöki Tavasz-palotától négyszáz kilométernyire, Csikalmás megye első titkára, Hodos elvtárs egy hajnalon ledobta magáról a paplant, háziköpenyébe bújtt, és borzos-morcosan kiment az erkélyre. Nézte a kékeszürke párában lebegő távoli erdőséget, amely nemsokára feléje árad, és talán el is sópri, mint a *Téli regében*, s egy pillanattal úgy tűnt neki, hogy forró cujkában párolt boróka szagát érzi, azt a sajátos párlatot, amely Hamudius vadászata idején a tájat áthatja az épületek falától a lelkekig, nyugalanságot és félelmet ébresztve mindenki, akinek részt kell vennie az esemény előkészítésében. Még az este megjött a szigorúan bizalmas üzenet, hogy az *Elvtárs* az őszi napokban munkalátogatást tesz a megyében, és ezúttal vadászni is óhajt, sőt a világrekordmedve elejtését tűzte ki célul.

Hodos egyre dühösebben markolta a korlát hideg vasát, mert tapasztalta, mennyi lótás-futással, kapkodással, üvöltözéssel, fenyegetőzéssel jár egy-egy ilyen látogatás, mennyi idő és pénz elherdálásával, hogy miután az elnök megépíttette a legmagasabb műutat a Fogarasi-havasokon át Olténiába, a szülőföldjére, és a Dunát összekötötte a Fekete-tengerrel, elejthesse a LEGESLEGNAGYOBB medvét is; de mi haszna a fellegekbe vesző útnak, ha a közuhatag már eddig öt tucat embert temetett maga alá, és több járművet lesodort a szakadékba, miközben az alagutakat elöntötte a víz, mi haszna a csatornának, ha a költség száz esztendő alatt sem térül meg, és ki látja majd hasznát a rekordmedvének a suszteren kívül?...

Hodos érezte, hogy Hamudius nemigen kedveli őt, mert egy erdélyi magyar nőt vett feleségül; igazi diákszerelem volt ez, még a közgazdasági főiskolán ismerték meg egymást Máriával, és többé senki sem választhatta el őket; az *Elvtárs* tudta ezt, mégsem ellenezte a kinevezését, és négy év alatt nem is váltotta le, hiszen senki sem ismerte úgy a környező erdőségeket, és senki sem szervezte meg úgy a vadászatait, mint ő; de megtúrte állásában azért is, mert ez a megye volt vadakban a leggazdagabb, itt remélte elejteni a megálmodott medvét, és hajtás közben vagy a vadászházakban egy-egy pohár cujka mellett mindig megtudta tőle azt, amit a többi első titkár takargatott, s bár sértette a nyíltsága, komoran, de szóltanul hallgatta végig a beszámolóit. Hodosnak ez a csekélyke bizalom is jól jött, saját háza táján érezhette magát a megyéjében, ahol szülei is éltek, embereken segíthetett, figyelhette a milícia és a szekuritate „magánvállalkozásait”, és Mária vallomásai alapján bizton eligazodhatott az iskolaügyekben és sok más *kényes* kérdésben.

Most a szobájába ment, meggyújtotta az asztali lámpát, és megint tanulmányozni kezdte a titkos leiratot, a *Tízparancsolatot*, ahogy ő nevezte, hiszen éppen tíz utasítás volt benne:

1. Azonnal dolgozzanak ki munkatervet a szekuritate és a milícia részére, és létesítsenek helyi parancsnokságot, hogy kiegészítsék vele a feladatok tevékenységi körét.

2. Elemezzék a lakosság hangulatát, kísérik figyelemmel a diákok magatartását és a hitfelekezetek viszonyulását, leszámítva az ortodox egyházat, amely mindig lojális volt a párt politikája iránt.

3. Meg kell ismerni az elégedetlenkedőket, tájékozódni kell a nemkívánatos külföldiek szálláshelyéről és mozgásáról. A veszélyes elemeket felügyelet alá kell helyezni az *Elvtárs* látogatása előtt.

4. Egészségügyi csoport ellenőrizzé a vadászházakat, háromóránként vegyének vízpróbát az ivóvízből, és a laboratóriumi eredményt közölik a belügyi szervekkel.

5. Az intenzív osztályon létesítsenek különleges egyágyas szobákat, tartalékoljanak nagy mennyiségű külföldi gyógyszert, és a vadászat idején a legképzettebb orvosok teljesítsenek szolgálatot.

6. A látogatás előtt oldjanak meg jó néhány útlevelkérést, adjanak el 1500–2000 aragázpalackot a régebben várakozóknak.

7. Az ünnepi fogadtatás idejére az üzleteket lássák el hússal, hentesáruval, osszanak lisztet, olajat, Vinga csokoládét, kakaót, szemesborsot; a kenyeret süssék ki jól, és legyen fehérebb.

8. Ezúttal valamivel nagyobb mennyiségben lehet forgalmazni finomabb szöveteket, kínai selymet, frottírtörülközőt.

9. Gondoskodni kell arról, hogy az autóbuszok menetrend szerint, a legpontosabban közlekedjenek.

10. Minden eszközzel meg kell akadályozni, hogy a fogadtatás során félkegyelműek kerüljenek az *Elvétárs* útjába, és zagyva beszédükkel vagy ostoba kéréseikkel zavart keltsenek!!!

Az első titkár tudta, hogy a látogatásig még sok utasítást kap, akárcsak az utolsó vadászat előtt is, amikor egy hét alatt aszfaltozni kellett a magaslesig vezető erdei utat, s közben megemelni a városszéli temető betonkerítését, amelynek közelében az elnök elhaladt, mert a tájékoztató szerint Hamudiuszt láthatóan lehangolja a fejfák, sírkövek erdejének közelsége, hisz az elmúlás gondolatát ébreszti benne. Ezekhez képest már csekélység volt a zenekarok alkalmi műsorrendjének áttekintése, a kenyeret és söt odakináló emberpárnak és annak a két-három pionírnak az elkülönítése a családjuktól és orvosi megfigyelése, akikhez az *Elvétárs* majd lehajol, hogy megpuszilja őket, és kivegye gémberegett ujjai közül a virágcsokrokat.

Az első titkár emlékezett arra, amikor három hajtásban kilencven vaddisznót és negyvenhat őzet ejtettek el Hamudiusék, a kocák közül pedig kilenc malacozó volt, hisz azok is ott tülekedtek nagy hasukkal s még nagyobb étvágyukkal a fölhalmozott, aranyló kukoricacsövek körül. Az oktalan mészárlás után olyan volt az erdő, mintha aknazápor vonult volna át felette, roncsolt lábú, törött gerincű vadak heverték szerzetét, az őzek szemében megdermedt az ég kékje vagy a lomb zöldje. Egy másik alkalommal medvére vadászott Hamudius Enver Hodzsa társaságában. Százötven erdészt, hivatásos vadászt állítottak oda hajtónak, akik inkább favágóknak látszottak, mert nem volt náluk fegyver, nehogy eltévedt golyó érje a nép hön szeretett fiát. Hajnalban indultak el a faluból, fejszét, fokost szorongattak, s ott szégyenkezett közöttük Csoma Áron fővadász is, egyenruhában, puská nélkül; de hát ez volt a parancs, reá is vonatkozott, s most úgy állt a kezében a fejsze, mintha mankóra támaszkodna, holott még nem szorult istápra a szálegyenes, öreg székely. Tíz óra körül helikopter kelepelt át az erdő fölött, nemsokára lövés jelezte a hajtás kezdetét, és az emberek elindultak: a fatörzseket kopogtatva, krárogva, köhécselve vonultak. Egy idő után a Melegvölgybe értek, ahol érett vackor fanyarkásan erjedt illata szállt, a völgy végében pedig, a vizmosásnál csipős medveszag áradt feléjük a jól kihevert teknőkből. Odafent a magaslesnél most egymás után több lövés dörrent: Hamudius három dupla csövű elefántpuskával dolgozott, két szakavatott töltő nyújtogatta kezébe a fegyvereket. Mikor a hajtók kiértek a ciheresből, ismét szálas bukkerdőben kapaszkodtak fölfelé, de alighogy nekilendültek, mindjárt a lövések után hatalmas medve ereszkedett alá a meredek oldalon; hátát fölpuposította, tátott szájjal lihegett, és Csoma Áron már tudta, hogy a máját szaggatta meg a golyó. Az állat is meglátta őt, vészes ordítása végigzengett az erdőn, inyét fölvonva megmutatta kacornyi tépőfogait, s bár súlyosan megsérült, ügetve közeledett a vadászmesterhez. Csoma beugrott egy fa mögé, két marékra fogta a fejszét, de amikor le akart sújtani, annak a vasa beakadt egy bükkfaágba, és a medve mancsa szikladarabként zuhant a testére; még elestében is tépte-szaggatta a gyötrelemtől fölbőszült vadállat, míg lehántotta róla a húst, de Hamudiusnak nem volt szabad tudnia az ilyen esetekről, és pár nap múlva jó hangulatban, repülőgépen küldte el Hodzsának a román mesterszakács remekét, az ezüsttálon földszített medvetalpkocsonyát s pár héttel rá a kikészített bőröket.

A titkár a *Tízparancsolat* tanulatása közben idézte fel ezeket, s dühöngve gondolt arra, hogy alig heverte ki a megye a többi látogatást, máris a nyakán van a NAGY MEDVE! Hiába pusztította ki az *Elvétárs* a mackók felét, az ilyen vadászatok után mindig csalódottan billegtette ujjai között a pálinkáspoharat, s albán barátjának kissé már pityó-

kosan el is panaszkolta, hogy ezer elejtett átlagmedve sem öröm számára, amíg meg nem lövi azt az egyetlenegyét, az IGAZIT, amíg meg nem dönti a világrekordot.

Ekkoriban hívta össze Nicoleta a medvés megyék fő képviselőit, s megszervezte a NAGY MEDVE-bizottságot, amely rögtön határozatot is hozott: ha az *Elvtárs* világrekordmedvére vágyik, azt kell lövetni vele, ha fene fenét eszik is! Csakhogy az ilyen óriási ragadozó nagyon ritka, s így aztán Hamudius birodalmában nem ok nélkül alakult ki minden erdővidéken a vaddisznók, medvék, szarvasok „betanítása”, hiszen a vezető aktivisták tudták, ha szerényebb lesz a zsákmány, meginognak az állások, székek zuhannak a mélybe, lelassulnak az előléptetések, sőt megrovásban részesülhet az, akiről kiderül, hogy hanyagságot tanúsított a látogatás idején.

– Tegyenek meg mindent, és még annál is többet! – adta ki a parancsot a vállalkozásért felelős bukaresti főnök, Hamudiusék rokona, egy kövérke, akaratos vénember, akivel pihenőnapon titokban *zsírt bele Balázst* játszottak, mert csak ezt ismerték, s akit a háta mögött az *elvtársak* Lóbabnak csúfoltak. – Pénz nem számít, mindent a kincstár fedez, még ha valutáról lesz is szó. Tehát ötnaponként jelentést kérek!

Új etetők, magaslesek épültek, éjjel-nappal állandó szolgálatban figyelték a medvéket, s Lóbab a homlokát komor gyanakvással ráncolva olvasta a beszámolókat: *Van-nak szép, erősen fejlett medvéink, de egyikük sem indulhat a világbaajnokságon...*

– Ki kell választani közülük a legtehetségesebbet! – üzent vissza szigorúan a távoli irányító. – És azokat táplálni kell, amíg akkorák nem lesznek, mint egy-egy víziló vagy elefánt, a betyár mindenit!...

Nicoleta, a tudós vegyész, aki már tizennégy külföldi egyetem diszdzoktora volt, tudta, mi a következő lépés: laboratóriumokat szereltetett fel különös tápok előállítására, dúsított készítményeket hozatott nyugatról, s abba hormonokat, vitaminokat, csábító izanyagokat keverték. Egy ideig híztak is a medvék, de aztán ráuntak a mesterséges kosztra, kelletlenül, étvágytalanul bele-beletúrtak, és soványodni kezdtek, mint téli álmaik idején, amíg újabb parancs nem jött: a gondozók adjanak friss húst a mackóknak, tömjék őket, amíg szét nem repednek, és az utasításra a megyei pártszervek gazdasági osztálya egy-egy ménest kitevő, elvénhedt gebét vásárolt össze; a lovakat letaglózták, odavontatták a szabadtéri „önetetőkhöz”, s mikor Lóbab ismét érdeklődött, már egy kis reménykedés rezzent meg a hangjában.

– Nos, hogyan fejlődnek a macik?... Ugye, kérem, hogy állandóan jelezzék a súlygyarapodást!... Mit csinálnak maguk ott a vadonban?... Talán seggrepacsit vagy vigahetest játszanak?!...

A kedélybe göngyölt szigorúságra tétova, bátortalan választ kapott a megbízottaktól:

– Nődögélnek, gömbölyödnek a barátaink, de mi, akik naponta látjuk őket, nem tudjuk pontosan megállapítani a gyarapodást...

E bevallás után Nicoleta összenézett Lóbabbal, s máris fölfénylett sárga szemében a megoldás: talajba sülyeszíthető, álcázott mérlegeket rendelt Svédországból, hogy azok képernyőjéről aztán dekára leolvashassák az állatok súlyát a magaslesen strázsálók, s mert a pontozásnál a medve bundája is számít, a központi irányító hamarosan videokamerákat állíttatott a leshelyekre, hogy azután gyorsfutár vigye naponta kétszemélyes repülőgépen a rövidfilmeket a medvék külleméről, a gyarapodás görbéjével együtt; de még így sem szálltak fel a gondok felhői a szabadban megterített hatalmas asztalok körül, hiszen az izletes táp meg a friss lóhús szaga odacsalogatta a többi medvét is, s három-négytucatnyi átlagmackó kezdte fölfalni a pecsenyét világbaajnokságra méltóbb társai elől.

El kellett hát riasztani őket anélkül, hogy a hízókat is elijesztenék, és napok múlva már magasfeszültségű dróthálózat kacskaringózott az etetők közelében, elúzva a potyázókat, akik ilyen útést villámlások idején sem tapasztaltak, de amikor az abajgatott kosztos közeledett, az ügyeletes megszakította az áramot. A jól táplált román medve a hizlalókúra végén a fél tonnát is elérte, ekkor azonban, mintha terhes lett volna számára a súlyfölösleg, mintha restellte volna himbálózó bendőjét, elcammogott az etetők környékéről, s mire ismét előtolta éhes pofáját, a kőricálásban megapadt rajta a háj, amelyet a gondozók oly sóváran imádkoztak rá. Odafejt Lóbab tombolt, Nicoleta szeméből úgy röpködtek a szikrák, mint a köszörűkő alól, de az állatetetők ártatlanul védekeztek: aki egy medvét ismer, az mind ismeri őket – mondták –, és úgy tűnik, a párzasi időszak is hozzájárult a hímek csatangolásához, tanácsos tehát elkergetni a gazdag, változatos konyhát lebecsülő csavargókat, és csak a húséges kosztosokat etetni tovább, hogy közülük lőhesse majd ki az *Elvitárs* a legnagyobbat!

Így végül már csupán három-négy vendég maradt versenyben, s azok közül is egy hatalmas, öregedő him medve volt a legméltóságosabb, *Márton apó*; már dézsányi fejével is kivált az átlagból, ami nagyon fontos, mert a koponya méretei ugyancsak számítanak a pontozásnál. Magányt kedvelő lényét többé nem tüzelte a másik nem málnaillatú lehelete, többre becsülte az édes pecsenyét, a bélszínt és a véres párában szivárványosan tündöklő májat, szívet; öregségére igazi epikureistává lett, aki rájött, hogy a legfőbb érték az élet derült, mértékletes élvezése. Nem sokat mászkált, bundáját megkímélte a tüskék szaggatásától, bojtortján sem tapadt bele, még gyantás kergű fákhöz sem dörgölözött, s a videofelveleken ragyogott a subája; de ő maga egyre idétlenebb lett, hatalmas teste oszloplábakon imbolygott, nyakára hullámokban tódult a háj, és szinte a szemét is elfedte, amellyel a pecsenyeutat kémlelte, miközben megállt, hogy kifulladásra rábólintson az öregség megszegyenítő voltára; aztán mégis továbballagott megfrustukolni, mert neki az élet már csupán annyit jelentett, mint retentő fejét belógatni a húsfélék eleven kútjaiba, majd levélvackán végigheverve emésztéssel, szundikálással tölteni az időt. Egy idő után azonban a lakomákkal is kitélt, megcsömörült a csábító falatoktól, bár igaz, hogy akkor már ötszázhatvan kilót nyomott.

– Úgy látszik, elérte a legnagyobb súlyt, amelyet elérhetett, de így is biztos a világ-rekord! – ujjongott a körzeti fővadász. – Jöjjön hát sürgősen az *Elvitárs*, és lője le, mert ezután fogyni kezd az *Öreg*, vagy megfojtja a hája!

Előbb Nyágoj tábornok érkezett meg előőrsként, repülőgépen, a legényeivel, akik a hírhedt 0666-os katonai egységnél szolgáltak, és Hamudius testőrségéhez tartoztak; föl voltak szerelve önműködő fegyverekkel, sötétben is látó távcsöves puskákkal, törökkel, könnyfakasztó bombákkal, hangutánzó készülékekkel, még különös keleti mérgeket is hoztak – ők tudták, miért. Aknakeresővel kutatták át az elnöki helikopter leszállási helyét, és a körülhatárolt területet éjjel-nappal őrizték; ezután a vendég számára berendezett első számú palotát ellenőrizték, s mivel a radioaktív sugárzás itt néhány ezrelékkal magasabb volt, noha az emberi szervezetre ártalmatlan, a Hamudiusnak előkészített másik négy villát át kellett vizsgálni, mert az elnök számára más biztonsági egységeket irtak elő. A medveles körül biztonsági övezetet létesítettek, az irtásoknál háromszáz favágónak hóna alá kellett vennie a fejszét, fűrészét, rönkforogató capináját, a juhnyájakat pedig pásztorostul, kutyástul lezavarták a falvakba; kék parolis, géppisztolyos katonák állták el az erdei utakat, ösvényeket még a gombászó kirándulók előtt is, s visszatértették őket.

A titkár néhány másodpercig mereven tartotta a kagylót, nem tudta, mit válaszoljon, s mert régóta visolygott ettől a porhanyós beszédű embertől, akinek a keze sok homályba merült ügy mögött vérben matatott, gondolkodás közben hirtelen kivirult benne a megoldás, s még ő maga is rámosolygott saját ötletére: azt tanácsolta, költsek fel a katonazenekar meg a tűzoltózenekar nagytrombitását, állítsák őket egymás mellé a villa erkélyén, és azok fölvaltva, percenként ismételjék: „Siccl... Siccl!”, reggel pedig a *gorillák* szórjanak szét mérget a kémények, antennák erdejében meg a környező udvarokon.

Este tizenegy után a vendégház elcsendesült, csak a két trombitás alattomosan éles sziszegése hallatszott valahonnan a magasból, és a gárdatisztek, akiknek nem kellett az udvaron vagy a kertben szolgálatot teljesíteniök, lehúzódtak az alsori meleg helyiségekbe, kibontottak néhány palack finom kincstári óbort, és az uralkodócsaládról pletykáltak; előbb azon röhincseltek, hogy Hamudius a felszabadulás ünnepére készülve hozzáírt még két szakaszt a nemzeti himnuszhoz olytán tájszólásban, és annyira nincs még izlése sem, hogy amikor a PFSZ vezetőjével vacsorázott, deberkéből kézzel ette a juhtúrót, és zöldhagymát herseggetett hozzá, de azt sem úgy harapta, mint más ember, hanem a szájánál kezdte meg, hogy „a java a végére maradjon”, miközben Arafat *testvér* mézesbödönbe mártogatott ujjait nyalogatta, és a keletiek derűs kíváncsiságával figyelte a jelenetet; beszéltek a tudós nőről is, akit egymás között ténsaszszonynak neveztek, s aki oly liba, hogy még a szén-dioxid képletét sem ösmeri, és a CO₂-t *kokettnek* mondja. Aztán fölidézték FÖFI alakját, aki egy fogadáson részegen fölmászott a terített asztalra, és belevizelt egy hatalmas tál fekete ikrába, mert szikkadtnak találta. Szép kis család, ugye? – kacintottak össze a testőrök. – Nem is beszélve Irináról, az örökké kótyagos kutyabolondról, aki aranyserpenyőjű kis mérlegen porciózza ki a Hollandiából hozatott sonkaféléket és más finom húskészítményeket a palotapincsiknek.

Reggel kilenckor indultak el a medveles felé. Nem kell sietni – mondta a fővadászmester, az *Elvtárs* nyugtalanságát látva –, hiszen *Márton apó* úgy ellustult, hogy csak tíz óra körül hömpölyög oda az etetőhöz reggelizni. A karaván élén a biztonsági Mercedes haladt négy testőrrel, akik az utat figyelve oly mereven és szótlánul ültek egymás mellett, mint az öntött némák, és csak az utat figyelték. Hamudius páncélozott, golyóálló kocsiban utazott, hátvédként terepjáró autók követték, szintén a személyi gárda legényeivel; az utak fekete sebhelyei mindenütt a sietségről árulkodtak, amellyel a vendéglátók igyekeztek eltüntetni a gödröket a vadászat előtt; az első kocs villanófénye erélyesen parancsolt félre mindenkit.

Közel az erdőhöz őzcsoport sütkérezett a gyöngéd reggeli fényben. Vadvédelmi terület volt ez, nem félték hát az emberektől, megszokták a tovalhaladó járművek zúgását, pöfögését, bolyhos szemüket kedves érdeklődéssel emelték a magasba, s úgy néztek a közeledő kocsisort. Mihelyt Hamudius megpillantotta őket, föl akart ágaskodni, de visszaesett az ülésre, a melléből nyüszítő, hörgő hang szivárgott fel folyamatosan, mint a pórázon táncoló vizslából, s tehetetlenségében az öklét harapta; de mindjárt utána már remegő kézzel csavarta le az ablakot, már átvette és csőre töltötte az odanyújtott távcsöves puskát.

– Leállítani a forgalmat, az *Elvtárs* vadászik! – röpönt a parancs rádión a kísérők felé.

Hamudius kidugta a fejét az ablakon, és megcélzott egy őzet; dörrent a lövés, az állat a földre rogyott; az elnök szemében vad fények lobogtak, egészen kifordult ma-

gából; megint célzott, megint lőtt, és egy-egy lövés után fölördített, de csak az értette, aki mellette ült:

„Nesze neked, Nobel-békedíj!... Nesze neked is egy a lábad közé, Terézia nővér!... Nesze, Tutubutu!... Kettő hulljon minden lövésre!”

Az őzek értetlenül nézték vonagló társukat, nem tudták, mi köze ehhez a fekete kocsinak meg a dörrenésnek, hiszen a gépjárművek kipufogócsöveiben elég gyakori volt az utórobbanás, és sosem zavarta őket. Az elnök most egy gidát célzott meg, de csak a gerincét törte el a golyó, hátulját lebénult mellső lábaival kaparva igyekezett fölállni. Keservesen sirt, sőt föl-fölsikoltott igazi gyermeksikollyal, miközben az anyja, egy fiatal suta, tehetetlenül topogott mellette, aztán Hamudius őt is eltalálta. Csak ekkor dőbönt rá az őzcsapát a veszélyre, és nagy ugrásokkal menekült.

A medvelesnél, amely kisebb bástyához hasonlított, fényszórókkal, filmfelvevő gépekkel várta az elnököt az udvari operatőr, hogy megörökítse a ritka eseményt. Előbb egy play back sorozatot készített, s miközben halkán zúgott a gép, Hamudius igyekezett hősiesen elszánt tartásba helyezkedni a fegyverével. *Márton apó* most is a megszokott frustukolási idő szerint érkezett. Cammogva jött, hátán csokoládébarnán hullámozott a gazdag szőrzet; éppen csak megszaglásztta, aztán immel-ámmal kezdte rágszálalni a kitett húsdarabokat. Hamudius az izgalomtól meghatódottan figyelte minden mozdulatát, a mosoly végigtétovázott kitüremlett ajkán, majd az apró pamacsok mögött rejtőző szemében gyúlt ki az öröm, és vállához emelte a puskát; az operatőr, zajtalanul ugrált ide-oda, érezte, hogy ezek az ő pályájának is nagy pillanatai.

– A váll-lapját tessék megcélozni, nehogy károsodjék a koponya! – suttozta a vadászmeister.

Dörrent a lövés, mélyen és többszörösen visszhangzott a rengetegben, és *Márton apó* összerogyott; még a halálördítést is magába fojtotta, mert estében beomlott torkának zsirtömbökkel bélelt alagútja. Csak tátozott, erőtlenül rúgott néhányat, aztán mozdulatlanra dermedt. Hamudius odasielt, jobb lábát az állat oldalára tette, és a puskájára támaszkodva várta, hogy a filmesek és a fényképészek úgy örökítsék meg őt, ahogy azt a nagy afrikai vadászok albumaiban látta. Mihelyt megmozdult, odasiettek a vezető pártaktivisták, a tábornokok, miniszterek, riporterek gratulálni, holott a magaslestől alig ötvenméternyire hevert *Márton apó*.

– Sok gyönyörű mesterlövést láttam életemben, de ilyen még soha, elnök elvtárs! – hajlongott a vadászmeister.

Hat ügyes kezű szakember nyúzta a medvét. Előkerült a mérőszalag is, mire kiteřitették a bőrt.

– Ötszázhusz pontos a bunda, legalább hatvan ponttal több, mint az eddigi világ-rekord! – jelentették az emberek. Hamudius mosolygott, de kissé már mértéktartóbb örömmel, nehogy bárki is azt higgye, hogy ez a cselekedet a legtöbb, ami tőle kitelik.

– Nos, rendben van, így hát ez a trófea is az enyém, és senki másé: indulhatunk haza, elvtársak!

Ezeket hallva a titkár csak tátozott és sápadozott, mert díszebédre várta az *Elvtársat*, és százhusz személyre terítettett, de amikor bizalmasan odasúgta ezt az elnöknek, Hamudius sértődötten kapta hátra a fejét:

– Ejnye, Hodos elvtárs! Nem gondolod, hogy túl kicsi a te városod ilyen hatalmas tett méltó megünneplésére?... Majd Bukarestben, barátom, majd Bukarestben, hogy lássa az egész világ ezt a medvebőrt!...

És még akkor délben vissza is repült a fővárosba.